

10 кл.Р/м.Г.т.Культура мовлення і спілкування.
Особливості мовленнєвого етикету. Найпростіші українські формули мовленнєвого етикету (вітання, прощання, прохання). Л.т. Корисне харчування.

Перегляньте відео про Корисне харчування.

https://www.youtube.com/watch?v=rDxfvoO_kpU&ab_channel=%D0%91%D1%96%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D1%96%D1%8F%D0%9F%D0%BE%D0%A5%D1%96%D0%9C%D1%96%D0%A7%D0%B8%D0%9C%D0%BE%D0%B7%D0%92%D0%B0%D0%B%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D1%8E%D0%92%D1%96%D0%BA%D1%81%D1%96%D1%87

- Слово вчителя (притча) (2 хв)

Одного разу до вчителя прийшов юнак і попросив дозволу вчитися в нього..

- Навіщо тобі це?

- Хочу стати сильним і непереможним.

- То стань ним. Будь добрий і ввічливий до всіх, доброта та ввічливість привернуть до тебе серця оточуючих. Уважність до співрозмовників допоможе тобі помічати найтонші зміни в настрої, їхніх почуттях, емоціях інтересах, що дасть тобі можливість знайти шлях уникнення конфлікту, а значить перемогти у двобої, не вступаючи в нього. Якщо ти навчишся попереджувати конфлікти, ти станеш непереможним. Йди до людей, виконуй мої настанови й сам переконайся в мудрості моїх порад.

Чим закінчилася притча ви дізнаєтеся пізніше. А зараз давайте спробуємо об'єднати поради вчителя в одне поняття (культура мовлення).

1.Пояснення вчителя.

Культу́ра мо́влення — це дотримання сталих **мовних норм** усної і **писемної літературної мови**, а також **свідоме**, невимушене, цілеспрямоване, **майстерне**

вживання **мовно**-виражальних засобів залежно від **мети** й **обставин спілкування**.

- Одним із важливих правил спілкування є дотримання норм літературної мови. Прикро, коли люди, дбаючи про свою зовнішність, не задумуються над власним мовленням, не контролюють його.
- Відомий французький письменник Антуан де Сен Екзюпері писав: "Єдина справжня розкіш – розкіш людського спілкування".

Бесіда:

- Що таке спілкування?
- З ким ви спілкуєтеся найчастіше?
- Для чого ви спілкуєтеся?
- Які чинники заважають людям дотримуватися культури спілкування?
- Чи вважаєте ви, що спілкуванню необхідно вчитися?

2.Робота з перфокартами. Доповніть речення (2 хв)

Основні правила спілкування

- 1.Намагайтеся, щоб спілкування з вами було ...(*корисним і приємним*).
- 2.Будьте завжди ввічливі й доброзичливі у спілкуванні, з повагою ставитися до ...(*свого співрозмовника*).
- 3.Умійте уважно (*слухати*) інших.
- 4.Пам'ятайте: не ввічливо... (*говорити*) багато про себе, перервати співрозмовника.
- 5. Говоріть про те, що може бути цікавим (*співрозмовникові*). Враховуйте його вік, характер, інтереси.
- 6.Учіться відчувати...(*настрій*) співрозмовника, його... (*ставлення*) до ваших слів. Намагайтеся ...(*не виявляти*) свого поганого настрою.
- 7.Стежте за мовним оформленням вислову, ...(*культурою*) мовлення.

3.Памятка

ПРАВИЛА ТЕЛЕФОННОЇ РОЗМОВИ

1. Розмова по телефону не може бути тривалою. Говорити треба коротко і ясно.
2. Ви звоните. Назвіть себе.
3. Вас неправильно з'єднали і вам відповіли: «Це поліклініка». У цьому разі слід попросити вибачення і покласти слухавку.
4. Ви дзвоните в довідкове бюро. Вітатися не обов'язково. Це займає час і лінію.
5. Вам доводиться телефонувати у справах до когось додому.

Треба вибачитися, коротко викласти суть і домовитись про ділову зустріч. Ділові розмови ведуться тільки по службовому телефону.

4. Практичні завдання. Робота в парах. (Обєднавшись у пари, кожна пара працює самостійно. Потім лідер, переглянувши діалоги, обирає кращий. Пара розіграє його перед загалом). (3 хв+2 хв)

Розмова по телефону

а) ви телефонуєте до друга, але слухавку бере його мама;

б) ви телефонуєте до друга, але слухавку бере незнайома людина (ви помилилися номером)

в) діалог-експромт «Виклик екстреної допомоги» (103 швидка допомога)

(Ситуація. Застудилася ваша менша сестра. Батьків немає вдома. Вам треба викликати швидку) (1х)

- Диспетчер швидкої Халілова. Представтесь, будь ласка.

-

- Слухаю Вас.

-

- Назвіть прізвище хворого.

-

- Вік

-

- Симптоми хвороби.

-

- Чекайте. Виїздять.

Слайд 15

4.Змагання. Правила мовного етикету у прислів'ях (3 хв)

- Правила культури спілкування не є новими. Вони формувалися вони століттями і дійшли до нас у вигляді прислів'їв та приказок.
2. Краще мовчати, а ніж брехати.
 3. Бережи хліб на обід, а слово на відповідь.
 4. Не хочеш почути дурних слів, не кажи їх сам.
 5. Треба знати, де що сказати.
 6. Що маєш казати, те наперед обміркуй.
 10. Бесіди багато, а розуму мало.

5. Підсумок

1. Слово вчителя (1 хв)

- -Завершуючи наш урок, хочу повернутися до притчі, яка звучала на початку уроку.

« За кілька років учень повернувся до вчителя й сказав:

- -Дякую, вчителю, завдяки твоїй пораді я став непереможним.
- -Отже, я дякую вам за роботу на уроці й бажаю завдяки етиці спілкування стати сильними, непереможними й успішними.

6. Домашнє завдання (1 хв) (виконати одне із запропонованих завдань)

1)Скласти усно твір-роздум на тему «Ласкою всього досягнеш, а криком та лаянням нічого не візьмеш» (І.Котляревський)

2) Складіть правила використання займенників «ви» і «ти» в українському